

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühenduse kontoriseadmete energiatõhususemärgistuse programmi kohta”

KOM(2006) 576 lõplik — 2006/0187 (COD)

(2007/C 161/24)

19. oktoobril 2006 otsustas nõukogu konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 175 lõikele 1 järgmises küsimuses: „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühenduse kontoriseadmete energiatõhususemärgistuse programmi kohta”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektiooni arvamus võeti vastu 21. veebruaril 2007. Raportöör oli hr Voles.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 434. istungjärgul 14.-15. märtsil 2007 (15. märtsi 2007. a. istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 83, erapooletuks jäi 3.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab uut lepingut USAga Energy Star energiatõhususemärgistuse programmide koordineerimise jätkamiseks uuel viieaastasel perioodil ning komisjoni püüdlusi kehtestada kontoriseadmetele rangemad tehnilised nõuded kooskõlas tehnoloogilise arenguga ning paindlikumal viisil. EMSK nõustub ettepanekus väljendatud ideega sõnastada ühenduse Energy Star programmi uuele lepingule kohandav määrus (EÜ) 2422/2001, arvestades järgmisi märkusi:

1.2 Kuna registreerimine Energy Star andmebaasis on USAs pakkumismenetlustes osalemise eeltingimuseks, siis räägitakse ettepanekus vaid sellest, et tuleks innustada täitma energiatõhususe nõudeid, mis on vähemalt sama ranged kui Energy Stari nõuded kontoriseadmete riigihangete puhul. EMSK soovib, et kontoriseadmete riigihangete puhul peaks olema kohustuslik lisada toote Energy Stari nõuetele vastavuse tingimus.

1.3 Euroopa Liidus on mitmeid energiatõhususe märgiseid, nagu näiteks ökomärgis, ökodisain ja mitmed riiklikud märgistused. Komisjon püüdis ühenduse märgistusprogramme omavahel kooskõlastada, kuid seni ei ole see andnud selgeid tulemusi. EMSK kutsub komisjoni üles kooskõlastama nimetatud märgistussüsteeme tõhusamalt, et vältida segadust tarbijate hulgas.

1.4 Avalikkuse teadlikkus Energy Stari logost on väga piiratud, seetõttu kutsub EMSK üles säilitama nii komisjoni kui liikmesriikide kohustust kõnealust logo tutvustada ja võimaldada selle edendamise rahastamist asjaomastest energiatõhususe programmidest nagu „Arukas energeetika — Euroopa” (*Intelligent Energy Europe*) ja Euroopa säästva energia kampaania.

1.5 EMSK kutsub üles üle vaatama Euroopa Ühenduse Energy Stari Komisjoni (ECESB) kui nõuandva organi koosseisu, et leida

võimalusi lisada sinna kõigi liikmesriikide ning asjaomaste tööandjate ja töötajate organisatsioonide esindajaid.

1.6 EMSK kutsub komisjoni üles suurendama toetust kontori-seadmete energiatõhususe tõstmisele suunatud tehnoloogilise arengule 7. raamprogrammi ning teiste teadust, teadusuuringuid ja uuendustegevust edendavate programmide kaudu.

1.7 Komisjon ja liikmesriigid peaksid jälgima toodete registreerimiskõllikkust, teostades vajalikke kontrolle ja teste ning avaldades nende positiivseid ja negatiivseid tulemusi, mis suurendaks Energy Stari märgistuse usaldusväärsust.

2. Sissejuhatus

2.1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekus ühenduse kontoriseadmete energiatõhususemärgistuse programmi käsitleva määruse kohta sõnastatakse ümber Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 2422/2001⁽¹⁾, milles sätestati üksikasjalikud reeglid kontori-seadmete (sealhulgas arvutite, monitoride, printerite, koopiama-sinate ja faksiaparatuuride) energiatõhususe märgistamise kohta Energy Stari logoga. Euroopa Liit ühines Energy Star program-miga, mille 1992. aastal olid käivitanud Ameerika Ühendriigid ning mida oli laiendatud teistesse riikidesse, Ameerika Ühendrii-kidega 19. detsembril 2000. aastal sõlmitud lepingu kaudu. EMSK võttis kõnealust määrust käsitleva arvamuse vastu 2000. aastal⁽²⁾.

2.2 Komisjon määrati Energy Star programmi rakendamise eest vastutavaks haldusorganiks. Määruse (EÜ) nr 2422/2001 loodi Euroopa Ühenduse Energy Stari Komisjon (ECESB) kui nõuandev organ, kuhu kuuluvad liikmesriikide tootjate, eksper-tide, kauplejate, tarbijate ja keskkonnakaitsjate esindajad, kes hindavad programmi rakendamist ja teevad ettepanekuid uute tehniliste nõuete kohta, et vähendada kontoriseadmete energia-tarbimist.

⁽¹⁾ EÜT L 332, 15.12.2001.

⁽²⁾ EÜT C 204, 18.7.2000.

2.3 Oma 27. märtsi 2006. aasta teatise Energy Stari programmi rakendamise kohta Euroopa Ühenduses ajavahe-
mikus 2001-2005 tegi komisjon ettepaneku uuendada Ameerika Ühendriikidega sõlmitud Energy Stari käsitlevat lepingut, mille kehtivusaeg lõppes 2006. aasta juunis, järgmistel alustel:

- energiatõhusus on üks säästva energia põhiluseid, nagu on määratletud komisjoni koostatud energiatõhususe rohelises raamatus;
- kontoritarbed hõlmavad põhiosa teenindussektori ja kodumajapidamiste energiatarbimisest ning nende osakaal tõuseb pidevalt;
- Energy Star programm on üks võimalus kooskõlastada ühenduse ja liikmesriikide jõupingutusi energiatõhususe tõstmiseks;
- Energy Star programm loob raamistiku nimetatud kooskõlastamiseks Ameerika Ühendriikide, Jaapani, Korea ja teiste peamiste turgude vahel;
- kuna enamik tootjaid eeldatavasti täidab Energy Star programmis seatud tehnilisi nõudeid, siis annaks see olulise panuse energiatarbimise vähendamisse kogu sektoris;
- Energy Star programmi vabatahtlik iseloom täiendab toodete energiamärgistusega varustamise kohustust, mis on sätestatud ökodisaini nõudeid käsitlevates direktiivides 92/75/EÜ ja 2005/32/EÜ ning see suurendab turgude läbipaistvust.

2.4 Nõukogu kiitis uue lepingu heaks 18. detsembril 2006 ja see allkirjastati Washingtonis 20. detsembril 2006. Toodetele rangemaid tehnilisi nõudeid sätestavas lepingus on peamine muudatus energiatarbimise kirjelduste sisseviimine mitte ainult ooteseisundi, vaid ka sisselülitatud oleku kohta. Lepinguga lisa C hõlmab rangeid ja uuenduslikke nõudeid arvutitele, monitoridele ja kujutusseadmetele (koopiamasinad, printerid, skannerid, faksiaparatuurid), mille abil on võimalik säästa kuni 30 TWh 27 liikmesriigist koosnevas Euroopa Liidus järgmise kolme aasta jooksul vastavalt ECESB hinnangule.

2.5 ECESB soovib, et uue perioodi Energy Star programmi tuleks rakendada tõhusamalt ning et see peaks võimaldama tehnilisi nõudeid kiiremini kohandada tehnoloogilisele arengule ja turumuutustele. Energy Star programmi lihtsustamine peaks võimaldama säästa nii ühenduse haldusstruktuuridel kui ka liikmesriikidel.

2.6 Määruse ettepanekuga muudetakse määruse (EÜ) nr 2422/2001 järgmisi artikleid:

- artikkel 6: Logo tuntuse edendamine. Komisjon teeb ettepaneku loobuda liikmesriikide ja komisjoni kohustusest edendada logo tuntust, kuna programm on vabatahtlik ja selle edendamine on tootjate huvides.
- artikkel 8: ECESB ei pea enam esitama aruannet Energy Stari toodete leviku kohta turul. Selle asemel kuulutatakse välja

riigihange. Samuti ei pea komisjon teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu ECESB tegevusest, kuna kogu teave on saadaval komisjoni ECESB internetiportaalis.

- artikkel 10: Tööplan. Komisjon ja ECESB koostavad ühiselt kolmeaastase tööplani, mille rakendamist jälgitakse ning mille tulemused avaldatakse vähemalt kord aastas.
- artikkel 11: Ettevalmistused tehniliste kriteeriumide läbivaatamiseks. Komisjon ja ECESB ja võivad algatada lepingu ning eelkõige ühiste tehniliste kirjelduste muutmise. ECESB kohustusi seoses tehniliste kirjelduste läbivaatamisega on vahendatud.
- artikkel 13: Rakendamine. See artikkel tunnistatakse kehtetuks, kuna liikmesriikidele ei anta ühtki ülesannet, millest tuleks komisjonile aru anda.

3. Üldised märkused

3.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab nõukogu otsust jätkata Energy Star programmi ning uut partnerluslepingut USAga. Arvestades kontoriseadmete mahu ja kasutuse kasvu, on nende energiatõhususe suurendamine õige lahendus elektritarbimise kasvu vähendamiseks. Seega toetab EMSK komisjoni püüdlusi kehtestada uues lepingus kontoriseadmete eri kategooriatele rangemad tehnilised nõuded kooskõlas tehnoloogilise arenguga.

3.2 Arvamuses määruse (EÜ) nr 2422/2001 kohta rõhutas komitee, et oluline on aeg-ajalt ajakohastada lepingut, kohandades energiatõhususe nõudeid vastavalt tehnoloogia arengule. Nimetatud nõue kehtib ka uue Energy Star programmi puhul.

3.3 USAs eeldab pakkumismenetlustes osalemine ettevõtte registreerimist Energy Stari andmebaasis, Euroopa Liidus seesugune nõue puudub. Komitee tervitab asjaolu, et määrusega tehakse komisjonile ja liikmesriikide riiklikele institutsioonidele ülesandeks järgida kontoriseadmete soetamiseks korraldatud avalikes pakkumismenetlustes energiatõhususe nõudeid, mis vastavad vähemalt Energy Star programmi raames seatud nõuetele. Komitee eeldab, et komisjon ise annab eeskuju ja rakendab kõnealuseid nõudeid oma pakkumismenetluste puhul, k.a ühenduse arenguabi puudutatavate menetluste puhul.

3.4 Euroopa Liidu Energy Star programm on üks toodete energiatõhusust puudutatavatest paljudest märgistusprogrammidest, millest paljud hõlmavad samuti kontoriseadmeid. Need hõlmavad ühenduse ökomärgiseid, ökodisaini ning riiklike märke, nagu Põhjamaade luigemärk (*Nordic Swan*), Rootsi TCO, Saksamaa sinine ingel (*der Blaue Engel*) ja teised. Ilmselt üritas komisjon kooskõlastada Energy Star programmi ühenduse teiste märgistussüsteemidega, kuid seni ei ole see andnud selgeid tulemusi. Seega kutsub komitee komisjoni üles neid tegevusi senisest

tõhusamalt kooskõlastama, et võrrelda, kooskõlastada ja kasutada ühiseid tehnilisi kirjeldusi nii, et tarbijatel ja kasutajatel oleks selgem ülevaade pakutavate toodete energiatõhususest ja keskkonnastandarditest ning neid ei ajaks segadusse mitmed toodetele lisatud märgistused. Komitee kutsub liikmesriikide vastavaid ametiasutusi üles vajadusel tähelepanelikult tutvuma Energy Star programmi nõuetega.

3.5 Lepinguga nähti ette kaugeleulatuvad ja dünaamilised teavitustegevused, et tarbijad ja kulutajad tunneksid logo paremini. EMSK peab komisjoni ja liikmesriikide saavutatud tulemusi ebapiisavaks. Logo on avalikkusele vähetuntud ja see ei mõjuta tegelikult ostetavate kontoriseadmete valikut, mistõttu ei ole tootjad selle tutvustamisest huvitatud. Teavitustegevuses ei osale tarbijate, ettevõtlike ja tööandjateorganisatsioonid. Seetõttu kutsub komitee üles säilitama nii komisjoni kui liikmesriikide kohustuse logo tutvustada ja asjaomast müügiendust tõhustada. Komitee teeb ettepaneku, et neid tegevusi võiks rahastada programmi „Arukas energeetika — Euroopa”, Euroopa säästva energia kampaania ja teiste programmide raames.

3.6 Internetileheküljel www.eu-energystar.org on energiakalkulaator konkreetsete näitearvutuste jaoks, kuid tootjaid tuleks innustada andma kasutusjuhendites teavet Energy Stari nõuete kohta ning juhiseid seadmete võimalikult energiatõhusaks kasutamiseks.

4. Konkreetsete märkused

4.1 Oma praeguses koosseisus ei esinda ECESB vajalikul määral töötajate ja tööandjate organisatsioone, huvitatud valitsusväliseid organisatsioone ja kõiki liikmesriike. Seetõttu kutsub komitee komisjoni üles uuendama ECESB koosseisu, et muuta see läbipaistvamaks ja võimalikult paljusid osapooli esindavaks.

4.2 EMSK peaks suurendama toetust senisest rangemate energiatõhususenõuete tehnoloogilisele arendamisele, muuhulgas läbi teadust, teadusuuringuid, ja uuendustegevust puudutavate programmide, eelkõige 7. raamprogrammi kaudu.

4.3 Antud kontekstis tuleks selgemalt eristada Energy Stari logo vanematel seadmetel ja seadmetel, mis vastavad rangematele kriteeriumidele, mis on toodud uue lepingu lisas C. Mõnes märgistussüsteemis on väljatoodud nõuete kinnitamise aeg. Komitee soovib seda USA partneritega arutada.

4.4 Komisjon peaks korrapäraselt avaldama teavet säästude kohta, mis tekivad Energy Star programmi raames sätestatud rangemate energiatõhususenõuete kohaldamisel kontoriseadmetele ning tooma konkreetseid näiteid avaliku sektori, ettevõtete ja majapidamiste energiasäästu kohta.

4.5 Energy Stari lepingu kohaselt peavad partnerid kontrollima toote registreerimiskõlblikkust. Määrus peaks seega sisaldama liikmesriikide kohustusi, mis on seotud asjaomase kontrollimisega, samuti peamisi suuniseid kontrolli teostamiseks. Üheski komisjoni dokumendis ei anta teavet andmebaasis registreeritud toodete kontrollimise või jälgimise kohta. Kui sellised andmed on olemas, peaks need olema kättesaadavad programmi kodulehel. Kui need puuduvad, oleks kasulik seadmeid testida ja tulemused avaldada. Vastasel juhul kannatab logo usaldusväärsus.

4.6 EMSK soovib säilitada komisjoni esialgse kohutuse koostada ja esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule enne lepingu viieaastase kehtivusaja lõppu aruanne, milles jälgitakse kontoriseadmete energiatõhusust ja tehakse ettepanekuid programmi täiendavate meetmete kohta.

Brüssel, 15. märts 2007.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS